

Malajzijský premiér Mahathir: Americké stíhačky sú dobré akurát tak na predvádzanie sa počas leteckých prehliadok...

- CZ24 News | 27. května 2020

MALAJZIA: Premiér Malajzie Mahathir Mohamad poskytol v rozhovore pre katarskú spravodajskú stanicu Al-Džazíra (Al Jazeera) pohľad na skúsenosti jeho krajiny s prevádzkou amerických stíhacích lietadiel F-18 Hornet a priblížil za akými značnými obmedzeniami pri tejto prevádzke stojí Washington.

Malajzijské kráľovské letectvo prevádzkuje v súčasnosti tri triedy stíhacích lietadiel, pričom najvýkonnejšími sú ruské ťažké viacúčelové stíhacie lietadlá pre vybojovanie vzdušnej prevahy, Su-30MKM (18 ks), v menšom počte sú to potom americké viacúčelové stíhacie lietadlá F/A-18D (8 ks), resp. ruské stíhacie lietadlá MiG-29N/UB (10ks).

Su-30MKM Malajzijského kráľovského letectva

Malajzijský predseda vlády uviedol, že pokiaľ ide o podmienky za akých umožňujú Spojené štáty svojim klientom používať stíhačky, tým najvýznamnejším obmedzením je, že USA neposkytujú zdrojové kódy pre plné ovládanie stíhačiek, čo znamená, že: „Nemôžeme vstúpiť do softvérovej kontroly lietadla a naplánovať akýkoľvek útok proti iným krajinám bez toho, aby sa samotná zmena softvéru neuskutočnila Američanmi. Takže aj keď sú lietadlá veľmi dobré, v zmysle výkonu motorov, my sami nemáme možnosť ich priamo ovládať. Musíte jednoducho požiadať Spojené štáty o vloženie príslušnej časti softvéru pre potenciálny útok na inú krajinu, ak by ste také niečo plánovali. Naše lietadlá boli naozaj drahé. Kúpili sme ich. Môžeme s nimi lietať na leteckých prehliadkach, ale to je asi tak všetko. Pretože bez zdrojových kódov ich nemôžeme samostatne použiť vo vojne s inou krajinou. “

Ilustračné foto: F/A-18D amerického letectva, lietadlo konkrétne na tomto obrázku patrí k jednotke „Agressors”

Malajzijský premiér Mahathir ďalej rozvil svoju myšlienku: „Zo spôsobu, akým bolo a je zaobchádzané s Malajziou ako kupcom stíhačky F/A-18 môžeme usúdiť, že tieto lietadlá sú dobré len na letecké prehliadky. Nemôžeme ich naprogramovať, napríklad na útoky proti iným krajinám či na akékoľvek iné bojové použitie. Taká je skúsenosť Malajzie. Mám však podozrenie, že ani iné krajiny na tom nie sú lepšie, teda že rovnako ako my, neobdržali od Američanov zdrojové kódy k lietadlám... tieto lietadlá nie sú zbraňou, ktorú by ste dokázali naozaj ovládať. Ich kontrola je v rukách Američanov.” Poznámeneal, že európske štáty by mohli disponovať zdrojovými kódmi, avšak ako ďalej podotkol, niečo podobné sa týka len veľmi malého počtu nezápadných krajín, a že dokonca ani zbraňové systémy na stíhačky F/A-18 nie je možné zakúpiť za účelom modernizácie bez súhlasu americkej vlády. Pracovník spravodajskej stanice z toho usúdil, že užívatelia stíhacích lietadiel F-16 a F-18 „ich môžu používať len proti cieľom, ktoré schvália Spojené štáty, nie proti cieľom, ktoré by chceli zasahovať oni samotní.”

Vyhlásenie malajzijského premiéra Mahathira má veľký význam aj z toho dôvodu, že Malajzia v súčasnosti uvažuje o kúpe novej generácie stíhacích lietadiel, ktoré by mali nahradiť jej F/A-18D, MiG-29 a pravdepodobne dokonca aj lietadlá Su-30MKM. Kuala Lumpur v nedávnej minulosti naznačil záujem o najmodernejšie ruské stíhacie lietadlá strednej a ťažkej hmotnostnej kategórie – MiG-35 generácie 4++ a Su-57, viacúčelové stíhacie lietadlo 5. generácie. Rusko v tomto prípade ponúklo pomoc s odpredajom stíhacích lietadiel MiG-29 tretej strane v rámci nákupu lietadiel MiG-35, čím by sa konečná cena nových lietadiel stala ešte výhodnejšia. Lietadlá Su-57 by potom v budúcnosti mohli byť náhradou za lietadlá Su-30MKM, hoci tie vzhľadom na ich stále vysokú bojovú využiteľnosť, sa v blízkej budúcnosti nejavia predmetom zvlášť nutnej výmeny za modernejšie.

Ruské stíhacie lietadlá novej generácie, v popredí Su-57, za ním MiG-35

Kým iné krajiny, ktoré v minulosti prevádzkovali stíhacie lietadlá F/A-18C/D, sa ich snažili nahradiť buď lietadlami F/A-18E/F Super Hornet alebo lietadlami 5. generácie, F-35A Lightning II, popis skúseností Malajzie malajzijským premiérom s prevádzkou Hornetov naznačuje, že v tomto prípade by bol podobný postup viac než nepravdepodobný. Lietadlá F/A-18D by namiesto toho mohli byť nahradené ruskými lietadlami generácie 4++ MiG-35, ktoré sú v rovnakej „hmotnostnej“ kategórii, majú však nižšie prevádzkové náklady a vynikajúci výkon v celej škále bojového použitia. A na rozdiel od amerických lietadiel, ruské stíhacie lietadlá nemajú podobné obmedzenia týkajúce sa ich bojového použitia, čo znamená, že krajiny, ktoré sa rozhodnú pre ich nákup, ich môžu ďaleko slobodnejšie nasadiť, bez politického obmedzovania zo strany Moskvy.